

بررسی عوامل تاثیرگذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال ایران

احمد سلطانی^۱، لیلا قربانی^{۲*}، امیرحسام رحیمی^۳

۱- کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی - گروه مدیریت ورزشی - دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی - دانشگاه پیام نور - بندرعباس - ایران

۲- دکتری مدیریت ورزشی - گروه مدیریت ورزشی - دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی - دانشگاه پیام نور - بندرعباس - ایران

۳- دکتری مدیریت ورزشی - گروه مدیریت ورزشی - دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی - دانشگاه اصفهان - اصفهان - ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۳/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۶/۲۳

Investigating of Factors Affecting the Mistakes of Referees in the Iranian Football Premier and 1 Leagues

Ahad soltani¹, Leila Ghorbani^{2*}, Amirhesam Raimi³

1-MA of Sports Management, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Payam Noor University of Bandar Abbas, Iran, 2- Ph.D. Sports Management, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Payam Noor University of Bandar Abbas, Iran, 3- Ph.D. of Sports Management, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Esfahan, Iran

Received: (2020/09/13) Accepted: (2020/06/03)

چکیده

Abstract

The purpose of this study was to investigate the factors influencing the mistakes of referees of League 1 and Iranian Premier League. The research method of this study was survey and purposeful. The statistical population of this study consisted of all the referees of Iranian Football League 1 and Premier League in 2019-20 (N = 165). The research tool was a researcher-made questionnaire whose validity was calculated by exploratory factor analysis and its reliability by Cronbach's alpha ($\alpha = 0.93$). Onp-sample t-test and repeated measures analysis of variance were used to analyze the data using SPSS software. The results showed that except for the environmental factor, other factors including: individual, educational, managerial and economic, had a significant effect on the errors of referees of League One and Premier League and also these components had significant differences with each other. Based on the findings of this study, it can be concluded that: By controlling the physical and mental status of the referees, conducting more training and justification sessions throughout the season, adjusting the referees' rights to the whole world and paying it on time and using managers. Sport and training in the field of refereeing of Iranian football can create conditions that are less likely to see the referees' mistakes in judging and referees to reach the desired level of referees day by day.

Keywords

Mistakes, Iran, Referees, Soccer League.

هدف از پژوهش حاضر بررسی عوامل تاثیرگذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال ایران بود. روش تحقیق این پژوهش پیمایشی و به لحاظ هدف کاربردی بود. جامعه آماری این پژوهش را تمامی داوران فوتبال لیگ یک و لیگ برتر ایران در سال ۱۳۹۸-۹۹ تشکیل دادند (N=۱۶۵)، که نمونه پژوهش بصورت تمام شمار انتخاب شد. ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته‌ای بود که روایی آن با تحلیل عاملی اکتشافی و پایایی آن با آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.93$) محاسبه گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون پارامتریک تی تک نمونه‌ای و آنالیز واریانس مکرر با استفاده از نرم افزار spss استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که به جز عامل محیطی بقیه عوامل شامل: فردی، آموزشی، مدیریتی و اقتصادی، تاثیر معناداری بر اشتباهات داوران گذاشته و همچنین این مولفه‌ها با یکدیگر اختلاف معنی‌داری داشته‌اند. بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که با کنترل بیشتر وضعیت جسمی و روحی داوران، برگزاری کلاسهای آموزشی بیشتر در طول فصل، متناسب-کردن حقوق داوران با کل دنیا و پرداخت به موقع آن و استفاده از مدیران ورزشی و کارآزموده در حوزه داوری فوتبال ایران می‌توان شرایطی ایجاد کرد تا هر چه کمتر شاهد اشتباهات داوری بوده و داوران روز به روز به سطح مطلوب‌تری نزدیک شوند.

واژه‌های کلیدی

اشتباهات، ایران، داوران، لیگ فوتبال

* نویسنده مسئول: لیلا قربانی

*Corresponding Author: Leila Ghorbani, E-mail: Leilaghorbani2006@yahoo.com

مقدمه

ورزش نوعی بازی سازمان یافته و هدفمند است که در آن حرکت ها به منظور تقویت قوای جسمانی، افزایش روحیه و کشف مهارت اجرا می شود (۱۱). با توجه به اهمیت روزافزون ورزش در سطح جهانی و برگزاری مسابقات ورزشی در سطح بین المللی و بالطبع اهمیت نتایج کسب شده توسط تیم ها در تورنمنت های مختلف از یک سو و از سوی دیگر قابلیت تبدیل ورزش به یک تجارت جهانی، به نظر می رسد که عوامل و دست اندرکاران برگزاری مسابقات نیز باید از شایستگی های لازم در این زمینه برخوردار باشند (۶). مقوله ورزش یکی از پدیده های اجتماعی است که با وجود تاثیرگذاری بسیار در رفتارها و تعاملات جامعه، خود از سایر عوامل تاثیر می پذیرد. از دید سنتی در بدست آوردن موفقیت یا شکست یک تیم ورزشی، عوامل متعددی مانند مربیان، بازیکنان و تماشاگران دخالت دارند. اما از طرفی مشخص شده که یکی از عوامل و عناصر مهم و تاثیرگذار در سرنوشت این تیم ها داور یا قاضی میدان می باشد. در سال های اخیر داوران به عنوان اصلی ترین و مهمترین بخش از کادر برگزاری مسابقات ورزشی مطرح بوده و سطح قضاوت و تصمیم های آنها تأثیر مستقیم بر نتایج کسب شده توسط تیم ها دارد، از لحاظ سطح عملکرد و کارایی مورد توجه کارشناسان و متخصصان ورزشی قرار گرفته اند. لذا به نظر می رسد شناسایی عوامل تأثیرگذار بر قضاوت داوران می تواند سبب بهبود سطح داور گردد و زمینه حضور موفق داوران ایرانی را در مسابقات جهانی و المپیک مهیا سازد (۶). حرفه داور در تمام رشته های ورزشی، همیشه با اضطراب و استرس همراه بوده است و اغلب به نظر میرسد داوطلبان ورود به حرفه داور بسیار کم باشند. تقریباً همیشه تعبیر و تفسیر مربیان و بازیکنان از داور، منفی بوده و به ندرت به کیفیت مطلوب داور اشاره می کنند. بازیکنان و مربیانی که در مسابقات برنده نشده اند، حداقل بخشی از باخت خود را به داور نسبت داده اند (۲۹). داوران در رشته های ورزشی سه نقش متفاوت دارند: ۱. به عنوان میانجی، درگیر بحث و گفتگوها می شوند و در صدد حل تنش به وجود آمده بین دو فرد یا دو گروه برمی آیند که اغلب تمایلات ناسازگارانه ای با هم دارند. ۲. به عنوان قاضی، که به کارگیری قوانین و اتخاذ تصمیماتی را به دنبال دارد. ۳. به عنوان مدیر، مسئولیت را به عهده می گیرد و تمامی عوامل درگیر در بازی را مدیریت می کند (۲). در حال حاضر بحث داور همانند دیگر بخش ها، شکل علمی به خود گرفته و به تحصیل و تجربه نیازمند است و از سوی دیگر عوامل متعدد دیگری از جمله عوامل فردی (عقیده، تمرکز، کنترل)، عوامل موقعیتی (جمعیت، عوامل محیطی، عکس العمل بازیکنان) بر

قضاوت داوران موثرند (۲۰). داور یکی از مشاغل ورزشی حساس است که نقش تعیین کننده ای در مسابقات ورزشی دارد و در این میان فوتبال به عنوان ورزشی که تقریباً اکثر افراد جامعه را به انحاء مختلف درگیر خود می سازد به هیچ وجه از این قاعده مستثنی نیست و به عنوان سرآمد رشته های ورزشی موجود مورد توجه جهانیان قرار گرفته است (۱۵) و به گواه شواهد موجود پرتعدادترین و محبوبترین ورزش در عرصه بین المللی است تا جایی که بسیاری از کشورهای پنج قاره آن را در ردیف ورزش ملی خود محسوب میدارند و از طرفی حدود ۲۰۰ میلیون نفر زن و مرد در سراسر جهان به فعالیت در آن مشغولند (۷).

حضور هزاران تماشاچی و هوادار در ورزشگاه ها و همچنین میلیون ها بیننده ی تلویزیونی دلیلی محکم بر این ادعا است. از این رو تصمیمات داور نیز به عنوان جزئی از بازی فوتبال مورد توجه علاقه مندان و کارگزاران فوتبال است. بنابراین آمادگی داوران و تصمیم گیری های آنان می تواند عامل مهمی در رضایت یا نارضایتی بازیکنان، مربیان و تماشاگران باشد (۱۹).

داوری فوتبال یکی از جنجالی ترین و پر سر و صداترین بحث های محافل ورزشی ایران و جهان بوده و با موانع و مشکلات متعددی روبه روست. امروزه روزنامه های ورزشی اشتباهات داوران فوتبال را تیتیر کرده و از آن به عنوان فاجعه قلمداد می کنند (۱). داور، جایگاه ویژه و تعیین کننده ای در فوتبال دارد و کارهای بسیار ارزشمندی در جهت رشد و ارتقاء سطح کیفی آن در حال انجام است. از نظر فیفا، داور شخصی است که برای اجرای قوانین در مسابقه هایی که به وی ابلاغ شده است اختیار تام دارد. داوران در رشته پرتعداد فوتبال کانون توجه رسانه ها و تماشاگران بوده و یکی از مهمترین عوامل در سرنوشت و موفقیت تیم ها می باشند (۱۵).

در بیان بهتر موضوع باید عنوان کرد که داور فوتبال به عنوان یکی از ارکان اصلی فوتبال در رشد و توسعه فوتبال مؤثر استج و ایگاه ویژه و تعیین کننده ای را در فوتبال به خود اختصاص داده است. مطالعات نشان می دهد داوران نقش تعیین کننده ای در اقتصاد فوتبال ایفاء می کنند، به ویژه در سطوح حرفه ای، پیامدهای ناشی از قضاوت داوران تأثیر عمیقی در نتیجه بازی دارد. نقش داور در صنعت و اقتصاد فوتبال بسیار تعیین کننده است، به ویژه در فوتبال کاملاً حرفه ای یک تصمیم اشتباه ممکن است تأثیر بدی روی درآمد باشگاه بگذارد (۴). از این رو برخورداری از آمادگی جسمانی و روانی مطلوب برای داوران فوتبال یک شاخص اساسی در موفقیت آنها محسوب می شود (۱۷).

داوران در مستطیل سبز با استفاده از شاخص های مختلفی

مطالعه تطبیقی وضعیت داوری فوتبال در ایران و انگلستان اشاره کرد که نتایج آن نشان داد، تشکیلات داوری فوتبال ایران با انگلستان تطابق ندارد و اختلاف چشمگیری در سطوح طبقه بندی داوران و دستمزد داوران لیگ برتر فوتبال ایران با لیگ برتر فوتبال انگلستان وجود دارد (۱). پناهی و سلیمان نژاد (۱۳۹۷) در پژوهش خود تحت عنوان بررسی عوامل مؤثر بر تصمیمات داوران لیگ برتر فوتبال ایران عنوان کردند عوامل شخصی در اولویت اول، عوامل مدیریتی، عوامل فنی و اجرایی، عوامل فرهنگی-اجتماعی و عوامل رسانه‌ای در رتبه-های دوم تا پنجم عوامل اثرگذار بر تصمیمات داوران فوتبال ایران می‌باشند (۲۲). رفیعی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود با عنوان عوامل بازدارنده مؤثر بر نحوه قضاوت داوران فوتبال ایران به ترتیب پنج مولفه، "عوامل مرتبط با روز مسابقه"، "عوامل بیرونی"، "عوامل فرهنگی"، "عوامل زمان برگزاری" و "عوامل شغل و دستمزد" دارای اهمیت بیشتری بر نحوه قضاوت داوران فوتبال ایران دانسته‌اند (۲۳). با توجه به تحقیقات فوق در می‌یابیم که داوران فوتبال همواره تحت تاثیر دو گروه از عوامل قرار می‌گیرند که این عوامل یا داخلی هستند و مربوط به خود داور می‌شوند و یا خارجی هستند و از بیرون بر عملکرد داوران تاثیر می‌گذارند. باید خاطر نشان کرد که در اکثر این تحقیقات تمرکز اصلی بر عوامل خارجی می‌باشد زیرا کنترل آنها به مراتب دشوارتر بوده و از طرفی تاثیرات منفی آنها بر عملکرد داوران نیز بیشتر می‌باشد.

با توجه به دنیای حرفه‌ای امروزه و رابطه تنگاتنگ ورزش به خصوص فوتبال با عوامل اقتصادی (منابع سرشار ناشی از کسب موفقیت در رویدادهای بین‌المللی) به نظر می‌رسد که بررسی عوامل مؤثر بر افزایش کیفیت قضاوت داوران و ارائه استراتژی‌های کاربردی جهت پیشگیری از ایجاد تحلیل رفتگی به عنوان فاکتوری مؤثر در این زمینه، می‌تواند تاثیر بسزایی در جلوگیری از نابسامانی‌ها و اغتشاشات ناشی از اشتباهات داوری داشته باشد (۶). در مجموع مدیریت منابع انسانی در ورزش که یکی از این منابع ارزشمند داوران فوتبال هستند، نسبت به مدیریت سایر منابع از اهمیت بیشتری برخوردار است. بر تصمیمات مختلف با اهداف سازمان و توزیع منابع موجود در دستیابی به این اهداف تأثیر می‌گذارند. از سوی دیگر این افراد هستند که پول و تجهیزات را به عنوان منابع مهم ایجاد کرده و آنها را به ثروت تبدیل می‌کنند (۲۴). با توجه به حرفه ای شدن فوتبال در کشور و اهمیت کسب نتایج مطلوب در مسابقات، نقش داوران بیش از گذشته، برجسته شده و تصمیمات و حرکات آنها با دقت بیش تری ارزیابی می‌شود تا جایی که حتی برخی مربیان اکثر ناکامی‌های تیم‌هایشان را به تصمیمات داور نسبت می‌دهند. بنابراین به منظور کاهش بخش زیادی از این فشارهای کاذب، توجه ویژه به مقوله

چون اجرای قوانین به طور منصفانه، داشتن آمادگی جسمانی مناسب در طول دوران قضاوت، داشتن شخصیت بالای داوری، روان شناسی بازی و در نهایت مدیریت کردن جریان بازی و یا همان عقل سلیم که امروز به عنوان قانون هجدهم فوتبال از طرف قشر داوری پذیرفته شده است سعی در برگزاری عدالت و شادابی که جزء اهداف ورزش است را دارند. در واقع مهارت‌های مهمی همچون تصمیم‌گیری، سخنرانی و فن بیان، برقراری ارتباط مناسب با بازیکنان، مربیان و رسانه‌ها، می‌تواند یک داور را از بحران موجود در بازی خارج کرده و از او یک قضاوت خوب و ایده آل بجا بگذارد (۱۵). باید بدانیم که داوران فوتبال همانند ورزشکاران و مربیان در معرض فشار و هیجانات زیادی قرار دارند. داوران باید علاوه بر غلبه کردن بر فشارهای روانی و جسمی نسبت به امور زندگی، حقوقی، شغلی و خانوادگی خود اهتمام ورزند و از طرفی باید با انتقادات رسانه‌ها، مربیان عصبی، تماشاگران پرخاشگر، ورزشکاران ناراضی و فشار بی‌امان ناشی از اشتباهات خود روبه‌رو گردند. اگر به درستی از عهده این فشارها بر نیایند دچار افسردگی و تحلیل رفتگی می‌شوند، که درصد زیادی از آن ناشی از فشارهای روانی می‌باشد (۱۶). بنابراین با عنایت به این که داوران فوتبال یک جزء ضروری یک مسابقه فوتبال محسوب می‌شوند، بررسی عملکرد آنها از اهمیت زیادی برخوردار است.

پژوهش‌های مختلف و متعددی در زمینه‌ی داوری انجام شده که در این راستا لیدبوم و پریکس^۱ (۲۰۰۷) به بررسی رفتار داور تحت تاثیر فشارهای اجتماعی و ورزشگاه‌های خالی ایتالیا و تمایل داور پرداختند و نشان دادند که فشارهای اجتماعی ناشی از حضور تماشاچیان بر رفتار داوران فوتبال ایتالیا تاثیر دارد، به طوری که هنگام مملو بودن ورزشگاه از تماشاچی، به نسبت زمانی که ورزشگاه خالی بوده، داوران تنبیهات سخت‌تری را علیه بازیکنان به کار برده‌اند (۱۴). کاراکوس و همکاران^۲ (۲۰۱۱) در پژوهش خود با عنوان ارزیابی عوامل مؤثر بر عملکرد داوران فعال فوتبال در ترکیه به این نتیجه رسیدند که عواملی از جمله حقوق و دستمزد، مشخص شدن معیارهای ارزیابی عملکرد داوران، مشخص شدن برنامه آموزش داوران، و همچنین نحوه برخورد رسانه‌ها، تماشاچیان، مفسران ورزشی و مدیران باشگاه‌ها با داوران، بر عملکرد آنان تاثیرگذار خواهد گذاشت (۱۰). سیف‌الله پور (۲۰۱۳) در پژوهش خود با عنوان آیا به عوامل مؤثر بر داوری داوران فوتبال توجه می‌کنید؟ یک مرور کلی عنوان کرد که عوامل روانی، فیزیولوژیکی و شخصی بسیاری بر عملکرد داوران تأثیرگذار است (۲۷). همچنین عبدی و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان

1. Lidbom and Priks
2. Karakus & et all

فوتبال به یک مسئله مهم در محافل ورزشی بدل شده است و مربیان، بازیکنان، مدیران و رسانه‌ها همگی این اشتباهات را در تعیین سرنوشت تیم‌ها در انتهای لیگ موثر میدانند و از طرفی این اشتباهات منجر به بروز بی‌اخلاقی‌های متعددی از جانب گروه‌های نام برده به خصوص تماشاچیان شده است. این هجمه‌ها در حالی به داوران وارد شده‌است که هیچ ارگان یا نهادی دلیل این اشتباهات را به صورت علمی و منطقی بررسی نکرده و فقط به محکوم کردن داوران، این قشر شریف ورزش فوتبال پرداخته‌اند. البته توجه به این نکته حائز اهمیت است که هرچه در طی یک مسابقه اشتباهات داوران بخصوص اشتباهات تاثیر گذار در نتیجه مسابقه کمتر باشد آرامش بیشتری در ورزشگاه و زمین مسابقه حکم فرما می‌شود و می‌توانیم در جوی سالم به ورزش پرداخته و از آن لذت ببریم. از آنجا که مطالعه در حوزه بررسی عوامل منجر به اشتباهات داوران در کشور ما کمتر انجام شده است و همچنین تا کنون این مسئله از دیدگاه داوران یعنی مهمترین گروه در این موضوع بررسی نشده است این سوال مطرح می‌شود که چه عواملی بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال ایران تاثیر گذار می‌باشند؟

داوری و نمایش تصویر روشنی از نیمرخ فعالیت داوران و وضعیت آمادگی جسمانی آنها در حین مسابقه ضروری به نظر می‌رسد (۲۶). داوران برای مدیران فدراسیون فوتبال نیز اهمیت بسیاری دارند، چون آنها هستند که مسابقه فوتبال را برگزار می‌کنند و با قضاوت خوب خود موجب نظم بهتر و بیشتر مسابقات می‌شوند. پس توجه به ویژگی‌های شغلی و روانی داوران می‌تواند تضمین کننده قضاوت سالمتر و بهتر برای فدراسیون باشد تا در نهایت مسابقات فوتبال را با حواشی کمتر و نظم بیشتر برگزار کنند. همچنین تمرکز بر داوران مخصوصاً در ورزش فوتبال به مثابه یکی از منابع مهم نیروی انسانی فدراسیون در زمینه برگزاری مسابقات، و توجه به ویژگی‌هایی که در این شغل وجود دارد به منظور طراحی مجدد شغل داوری فوتبال، ضروری به نظر می‌رسد (۲۴).

باید اذعان کرد که داور به عنوان بیست و سومین بازیکن میدان از طرفی مجبور به هماهنگ بودن با جریان بازی است و از سوی دیگر، تصمیمات صحیح و غلط آن نقش بسیار مهمی در نتیجه‌ی مسابقه و سرنوشت تیم‌ها دارد که این خود مسولیت و حساسیت کار آنها را دو چندان کرده است. با توجه به این موضوع در سالهای گذشته افزایش اشتباهات داوران

روش شناسی

این پژوهش از نوع پیمایشی و به صورت میدانی اجرا گردیده است. جامعه این پژوهش، کلیه داوران لیگ دسته یک و لیگ برتر فوتبال ایران در سال ۹۸-۱۳۹۷ هستند (N=۱۶۵)، و نمونه آماری پژوهش به صورت تمام شمار بود.

ابزار مورد استفاده در این پژوهش با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته گردآوری شد. قسمت اول پرسشنامه برای بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه پژوهش، و از قسمت دوم برای بررسی سوالات پژوهش استفاده گردید که در طراحی آن سه محور نگارش، اصول اندازه گیری و ظاهر کلی پرسشنامه مورد توجه قرار گرفت. پرسشنامه مورد نظر برای تعیین روایی صوری به تایید ۱۰ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی رسید و با استفاده از مدل لاوشی روایی محتوایی کل پرسشنامه (CVI=۰/۹۳) به دست آمد. بر اساس این روش متخصصان، «مربوط بودن»، «واضح بودن» و «ساده بودن» هر گویه را بر اساس یک طیف لیکرتی ۴ قسمتی مشخص می‌کنند تعداد خبرگانی که گزینه ۳ و ۴ را انتخاب کرده اند را بر تعداد کل خبرگان تقسیم کنید. اگر مقدار حاصل از ۰/۷ کوچکتر بود گویه رد می‌شود اگر بین ۰/۷ تا ۰/۷۹ بود باید بازبینی انجام شود و اگر از ۰/۷۹ بزرگتر بود قابل قبول است. ضریب پایایی درونی آن با استفاده از ضریب الفای کرونباخ محاسبه گردید (جدول ۱).

جدول ۱. آزمون پایایی درونی

عوامل مؤثر در اشتباهات داوران	ضریب آلفای کرونباخ
فردی	۰/۷۹
آموزشی	۰/۷۷
مدیریتی	۰/۸۰
اقتصادی	۰/۸۷
محیطی	۰/۹۲
کل	۰/۹۳

پرسشنامه در دو بخش تنظیم شد: بخش اول شامل مشخصات فردی: که حاوی ۱۲ سوال، شامل سن، وضعیت تأهل، شغل، میزان تحصیلات، رشته تحصیلی، سابقه داوری، درجه داوری، پست داوری، بالاترین سطح قضاوت، سابقه ورزشی، تعداد داوری در لیگ یک و لیگ برتر در شش ماه دوم سال ۱۳۹۶، بوده است.

بخش دوم شامل سوالات اصلی پژوهش: که حاوی ۳۹ گویه با مقیاس پنج ارزشی لیکرت (به ترتیب: خیلی کم= ۱، کم= ۲، متوسط= ۳، زیاد= ۴، و خیلی زیاد= ۵ امتیاز) بوده که در رابطه با عوامل مؤثر بر اشتباهات داوران لیگ برتر و لیگ یک فوتبال ایران بود. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. به منظور سازمان دادن، خلاصه کردن و طبقه‌بندی نمرات خام و توصیف اندازه‌های نمونه، تنظیم جدول توزیع فراوانی، درصدها و محاسبه شاخص‌های پراکنندگی نظیر میانگین، انحراف

۰/۰۰۱	۸/۷۸	۰/۴۱	۳/۰±۴۱/۶۰	۱۶۵	فردی
۰/۰۰۱	۱۰	۰/۴۷	۳/۰±۴۷/۶۱	۱۶۵	آموزشی
۰/۰۰۱	۱۷/۸۹	۰/۸۳	۳/۰±۸۳/۶۰	۱۶۵	مدیریتی
۰/۰۰۱	۱۱/۵۶	۰/۸۶	۳/۰±۸۶/۹۵	۱۶۵	اقتصادی
۰/۸۹	-۰/۱۳۴	۰/۰۰۱	۲/۰±۹۹/۸۴	۱۶۵	محیطی

جدول (۳)، تعداد گویه های هر مولفه و سوالات مربوط به هر مولفه بر اساس پرسشنامه را نشان می دهد. در کل ارزش ویژه ۵ عامل بیشتر از ۱ (۲/۶۷۵، ۱/۸۰۲، ۱/۲۵۸، ۱/۳۳۰ و ۱/۸۹۰) بود. این ۵ عامل، ۵۳/۸۸۵ درصد از واریانس کل را تبیین می کردند.

جدول ۴. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و بارهای عاملی گویه های پرسشنامه عوامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال

عوامل موثر در اشتباهات داوران	تعداد گویه ها	شماره گویه ها در پرسشنامه
فردی	۹	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶
آموزشی	۹	۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۳۱
مدیریتی	۸	۱-۲-۳-۴-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵
اقتصادی	۴	۵-۶-۷-۸
محیطی	۹	۹-۱۰-۱۱-۱۶-۱۷-۱۸-۳۷-۳۸-۳۹

مطابق با جدول شماره (۴) مشخص شد که ۹ شاخص مربوط به عامل فردی، ۵ شاخص مربوط به عامل آموزش، ۸ شاخص مربوط به عامل مدیریتی، ۴ شاخص مربوط به عامل اقتصادی، ۹ شاخص مربوط به عامل محیطی می باشند به منظور مقایسه میانگین ها، از آزمون آنالیز واریانس مکرر استفاده شد. (جدول ۵) نتیجه آزمون آماری ماخلی برای آزمون فرض کرویت، نشان داد که سطح معنی داری آن کمتر از $p < 0.05$ می باشد بنابراین از ضرایب تصحیح (اپسیلون) هاین فلت برای اصلاح درجه آزادی (df) استفاده شد.

استاندارد و نمودارها از آمار توصیفی استفاده شد و در بخش آمار استنباطی از تحلیل عاملی اکتشافی، آزمون تی تک نمونه، آزمون تحلیل واریانس مکرر استفاده شد و تمام تجزیه و تحلیل ها در این تحقیق توسط نرم افزار اسپس اس ۱ نسخه ۲۲ انجام گرفت.

برای تعیین روایی سازه پرسشنامه از تحلیل عامل اکتشافی استفاده شد، به همین منظور از آزمون KMO^2 برای تعیین کیفیت حجم نمونه استفاده گردید. KMO کل پرسشنامه (۰/۸۵) به دست آمد و از آزمون بارتلت برای سنجش همبستگی بین گویه ها استفاده شد (جدول ۲).

جدول ۲. نتایج آزمون KMO و بارتلت

شاخص کیفیت نمونه گیری (KMO)	آزمون بارتلت	خی دو درجه آزادی سطح معنی داری
۰/۸۵	۳۵۳۰/۲۶۶	۷۴۱ ۰/۰۰۰

یافته های تحقیق

بررسی ویژگی های جمعیت شناختی نمونه پژوهش نشان داد که ۲۰٪ داوران مورد بررسی مجرد و ۸۰٪ متاهل و دامنه سنی آن ها بین ۱۹-۴۸ سال با میانگین $34/42 \pm 4/72$ سال بود. ۳۸/۸٪ از کل آزمودنی ها داور و ۶۱/۲٪ از کل آزمودنی ها کمک داور بودند که ۹۰/۳ درصد از آن ها دارای درجه داور ملی و ۹/۷ درصد دارای مدرک داور بین المللی، با میانگین سابقه داور $15/18 \pm 3/16$ بودند، که از این میان ۵۶/۴٪ در لیگ دسته اول، ۳۷/۶٪ در لیگ برتر و ۶/۱٪ از داوران در مسابقات بین المللی قضاوت داشته اند.

یافته های پژوهش در بخش مقایسه عوامل موثر بر اشتباهات داوران لیگ برتر و لیگ فوتبال ایران با عدد شاخص به وسیله آزمون تی تک نمونه ای نشان داد که: در مؤلفه های فردی، آموزشی، مدیریتی و اقتصادی میانگین از شاخص بالاتر بوده و این عوامل بر اشتباهات داوران تاثیرگذار بوده است در حالی که در مولفه محیطی میانگین از شاخص پایین تر بوده و این عامل بر اشتباهات داوران تاثیرگذار نبوده است (جدول ۱).

جدول ۳. نتایج مربوط به آزمون t تک نمونه ای فرضیه های پژوهش

عوامل موثر در اشتباهات داوران	تعداد	انحراف استاندارد	اختلاف میانگین	T	سطح معناداری
			\pm میانگین		

1 - SPSS

2 . Kaiser-Meyer-olkin measure of sampling adequacy

جدول ۵. نتایج آزمون Mauchly's W

Sig.	df	Approx. Chi-Square	Mauchly's W	اثر درون حیطه‌ها
۰/۰۱	۹	۱۳۷/۲۸	۰/۴۲	حیطه‌های عوامل تاثیر گذار

همانگونه که اطلاعات حاصل از جدول ۵ نشان می‌دهد، فرض برابری واریانس‌ها رعایت نشده است، چون Mauchly's W معنی‌دار ($P \leq 0/05$) شده است. بنابراین سطح معنی‌داری در خروجی آزمون Repeated

Greenhouse-Geisser خط می‌شود (جدول ۶). گزارش

جدول شماره ۶. نتایج آزمون مقایسه عوامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر کشور

Sig.	F	میانگین مجذورات	df	آماره	حیطه‌های عوامل تاثیر گذار
۰/۰۱	۶۳/۹۱	۲۹/۶۴	۲/۸۴	Greenhouse-Geisser	

* سطح $P \leq 0/05$ تفاوت معنی دار است*
پس از مشخص شدن اختلاف عوامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر کشور در عناصر مربوطه جهت مشخص شدن محل اختلاف‌ها از آزمون تعقیبی بونفرونی برای مقایسه زوجی متغیرها استفاده شد (جدول ۵).

جدول ۷. آزمون تعقیبی مربوط به عوامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر کشور

عوامل	سایر عناصر	اختلاف میانگین	انحراف استاندارد	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪	
				حد پایین	حد بالا
آموزشی	۰/۰۶	۰/۰۴	۱	-۰/۱۹	۰/۰۶
مدیریتی	۰/۴۲	۰/۰۵	۰/۰۱	-۰/۵۶	-۰/۲۸
فردی	۰/۴۴	۰/۰۸	۰/۰۱	-۰/۶۷	-۰/۲۱
محیطی	۰/۴۲	۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۲۵	۰/۵۹
مدیریتی	۰/۳۵	۰/۰۴	۰/۰۱	-۰/۴۷	-۰/۲۳
آموزشی	۰/۳۸	۰/۰۷	۰/۰۱	-۰/۶۰	-۰/۱۶
محیطی	۰/۴۸	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۳۲	۰/۶۵
مدیریتی	۰/۰۲	۰/۰۶	۱	-۰/۲	۰/۱۴
محیطی	۰/۸۴	۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۶۶	۱/۰۲
اقتصادی	۰/۸۷	۰/۰۸	۰/۰۱	۰/۶۴	۱/۱

در نهایت مقایسه زوجی عوامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر کشور در همه عوامل اختلاف معناداری مشاهده شد بطوری که مولفه (مدیریتی و اقتصادی) قرار می‌گیرند. لازم به ذکر است که در مولفه‌هایی که بطور مشترک در جایگاه اول، مولفه‌های (فردی و آموزشی) بطور مشترک در جایگاه دوم و مولفه محیطی در جایگاه سوم قرار می‌گیرند.

مشترک در یک جایگاه قرار گرفته اند نسبت به یکدیگر

اختلاف معناداری نداشتند.

بحث و نتیجه گیری

- 1 امروزه مشخص شده که یکی از عوامل و عناصر مهم و
- 2 تاثیرگذار در سرنوشت تیم ها در رشته های مختلف ورزشی
- 3 داور یا قاضی میدان می باشد. در سالهای اخیر داوران که به
- 4 عنوان اصلی ترین و مهمترین بخش از کادر برگزاری مسابقات
- 5 مطرح بوده و سطح قضاوت و تصمیم های آنها تأثیر مستقیم
- 6 بر نتایج کسب شده توسط تیم ها دارند و این موضوع به یک
- 7 معضل در جامعه فوتبالی ما تبدیل شده است.
- 8 بر این اساس یافته های پژوهش نشان دادند که مولفه ی
- 9 فردی یکی از عوامل تاثیرگذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و
- 10 لیگ برتر فوتبال ایران می باشد. باید خاطر نشان کرد، با توجه
- 11 به ضرورت حضور فعال داور در کلیه لحظات یک رقابت به
- 12 خصوص مسابقات فوتبال، این مسئولیت نشان دهنده ضرورت
- 13 حضور اجتناب ناپذیر و هماهنگ داور در کلیه جریان بازی در
- 14 زمین مسابقه به منظور استقرار در موقعیتی مطلوب برای
- 15 مشاهده و تشخیص مناسب و اعمال مقررات مربوطه است.
- 16 بنابراین میزان آمادگی جسمانی داوران نقش تعیین کننده ای
- 17 در عملکرد آنها هنگام مسابقه خواهد داشت (۱۷)، و از طرفی
- 18 وقتی فشار روانی بیش از حد به فرد وارد می شود، به انواع
- 19 مختلفی به افت های جسمانی و روانی منجر می شود که
- 20 موجب تحریک عملکرد و از بین رفتن حلاوت قضاوت می
- 21 شود. حتی آماده ترین داورانی که فشار روانی بیش از حد
- 22 دارند، تسلیم خستگی خواهند شد و اگر داوران سلامت
- 23 جسمانی نداشته باشند اثر منفی بر عملکردشان ایجاد خواهد
- 24 شد. فشار روانی بیش از حد داور را از نظر جسمانی و فکری
- 25 درگیر می کند و حتی آماده ترین داوران نیز تسلیم خواهند شد
- 26 . فشار روانی بیش از حد کاهش تمرکز و اختلال در تصمیم
- 27 گیری را به همراه دارد (۱۶). نتایج به دست آمده، با پژوهش-
- 28 های نظریان و همکاران، مازندرانی و همکاران، میرجمالی و
- 29 همکاران، لن و همکاران، سیفالله پور (۲۰، ۱۶، ۱۸، ۱۳، ۲۷)
- 30 همسو می باشد. این پژوهش ها نشان دادند که هم زمان با
- 31 افزایش فشار روانی، سلامت عمومی و سلامت جسمانی
- 32 داوران کاهش می یابد. از دلایل همسو بودن پژوهش های
- 33 نظریان و همکاران و مازندرانی و همکاران (۲۰، ۱۶) می توان
- 34 گفت که این محققان در پژوهش های خود بیان کرده اند که
- 35 داوران تحت فشار و پر اضطراب به جای تمرکز روی وظایف
- 36 اصلی خود و دقت در بازی، بیشتر بر روی مشکلات، نگرانی
- 37 ها و حالت های حسی خود تمرکز می نمایند و در نتیجه در
- 38 تصمیم گیری و تشخیص اتفاقات مهم بازی دچار اختلال می
- 39 شوند. با این وجود ضروری است که داوران را در شرایط
- 40 مختلف، تحت آزمایشات گوناگون از جمله: (واگذاری بازی-
- 41 های حساس و سرنوشت ساز، داوری در شرایط های متفاوت
- 42 آب و هوایی، داوری در رده های مختلف سنی، داوری در
- 43 سطوح مختلف لیگ) قرار دهند تا هنگام مواجه شدن با شرایط
- 44 سخت بتوانند تصمیم ایده آل بگیرند. از سوی دیگر این نتایج
- 45 با پژوهش احمدی و محمدزاده با عنوان بررسی عوامل
- 46 استرس زای داوران فوتبال ناهمسو است (۲). از دلایل
- 47 احتمالی ناهمسویی، می توان به مواردی از قبیل، رشد روز
- 48 افزون ورزش فوتبال در سالیان گذشته و توجه بیش از پیش
- 49 به این ورزش در بین تمام اقشار جامعه و افزایش حساسیت ها
- 50 و همچنین تغییر زیاد قوانین داوری و مهمتر شدن برد و باخت
- 51 تیم ها اشاره کرد، که به همین دلیل حساسیت بر عملکرد
- 52 داوران بیشتر شده که این خود باعث افزایش تنش و فشار
- 53 جسمی-روانی بر روی آنها می شود. برای جلوگیری از وارد
- 54 شدن این فشارها به داوران فوتبال که بر روی اشتباهات
- 55 داوری آنها تأثیر مستقیمی دارد، می توان از راهکارهایی
- 56 همچون: افزایش دفعات کنترل آمادگی جسمانی داوران در
- 57 طول فصل فوتبالی، استفاده از روانشناس ورزشی برای کنترل
- 58 وضعیت روانی داوران و تعدیل فشارهای روانی وارد بر آنها و
- 59 همچنین فرهنگ سازی برای تماشاچیان، بازیکنان، مربیان و
- 60 دیگر ذینفعان نتایج مسابقات فوتبال، برای کنترل رفتارهای
- 61 تحریک آمیز که منجر به افزایش فشارهای روانی در داوران
- 62 می شود، اشاره کرد.
- 63 دومین مولفه ای که بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر
- 64 فوتبال ایران تاثیرگذار می باشد مولفه آموزشی است. در همین
- 65 ارتباط عبدی و همکاران (۱۳۸۹) عقیده دارند که بحث
- 66 آموزش در همه زمینه ها، اساسی و چاره ساز خیلی از
- 67 مشکلات و نارسایی هاست. بحث نشریه داوری نیز باید به
- 68 عنوان مولفه آموزشی در داوری ایران بیشتر مورد توجه قرار
- 69 گیرد. مسئله ای که در داوری حرفه ای انگلستان جایگاه ویژه
- 70 ای دارد (۱). این بخش از نتایج، با پژوهش های ایوانکوویچ،
- 71 عبدی و همکاران، جونز و همکاران، کاراکوس و همکاران (۸،
- 72 ۱، ۹، ۱۰) همسو می باشد. در این پژوهش ها بیان شده بود که
- 73 روش آموزشی داوران فوتبال ایران کمبودهایی دارد و باید
- 74 فدراسیون فوتبال ایران روش های آموزشی داوران فوتبال را
- 75 هم از لحاظ کیفی و هم از لحاظ کمی ارتقاء دهد. حتی
- 76 کاراکوس و همکاران (۲۰۱۳) بیان می کنند که داشتن برنامه-
- 77 های آموزشی مناسب در بهبود عملکرد داوران فوتبال ترکیه
- 78 می تواند تاثیرگذار باشد. از دلایل احتمالی همسو بودن این
- 79 پژوهش ها می توان بیان کرد که محقق در پژوهش خود عنوان
- 80 کرده است که فدراسیون فوتبال ایران باید هم از لحاظ کیفی

- 81 یعنی برگزاری دوره های متفاوت با مدرسین سطح بالا و به- 125 گردد اشاره کرد. در واقع فناوری به تسهیل، سرعت، دقت
- 82 روز فیفا کیفیت آموزشی داوران را بالا ببرند و همچنین از 126 عمل و افزایش سرعت کارایی داور در زمین مسابقه منجر می
- 83 لحاظ کمی با افزایش تعداد دوره های مختلف باعث بالا رفتن 127 شود. این پژوهشگران در پژوهش های خود بیان کرده اند که
- 84 سطح آموزش داوران شوند، و از طرفی دانش و آگاهی قبلی 128 ساختار تشکیلات داور فدراسیون فوتبال ایران با کشورهای
- 85 داوران از مهم ترین عوامل اثرگذار در تصمیم گیری داوران 129 پیشرفته تفاوت زیادی دارد، تشکیلات داور در ایران به
- 86 بیان کردند. از دلایل احتمالی دیگر همسو بودن این پژوهش- 130 کمیته داوران، دپارتمان داور، واحدهای استانی و شهرستانی
- 87 ها این است که محققان در پژوهش خود بیان کرده اند که هر 131 ختم می شود این درحالی است که تشکیلات داور برای
- 88 چه داوران سطح دانش و آگاهی خود را بالا ببرند در روند 132 مثال در انگلستان به کمیته داوران اتحادیه فوتبال انگلیس،
- 89 قضاوتشان تاثیر گذار است که این راهکارها بخشی از 133 اتحادیه داوران انگلیس، مدیران منطقه ای، کمیته داوران
- 90 راهکارهای آموزشی محسوب می شوند. موید این موضوع نیز 134 نیروهای مسلح، واحدهای استانی و شهرستانی ختم می شود و
- 91 نتایج پژوهش عبدی و همکاران که به مقایسه سطح داور 135 این خود یک عامل مدیریتی اثرگذار بر داور است.
- 92 ایران با انگلستان پرداخته می باشد (۱). او در پژوهش خود 136 عامل دیگری که تاثیرگذاری آن بر اشتباهات داوران لیگ یک
- 93 بیان می کنند که در انگلستان چهار نشریه آموزشی برای 137 و لیگ برتر فوتبال ایران بر اساس نتایج پژوهش اثبات شد
- 94 داوران وجود دارد اما در ایران تنها یک نشریه به این مقوله 138 مولفه ای اقتصادی بود، که با پژوهش های عبدی و همکاران و
- 95 اختصاص دارد. همچنین کلاس ها و دوره های توجیهی و 139 رفیعی و همکاران (۱، ۲۳) همسو می باشد. محققان در
- 96 هماهنگی در انگلستان با عنوان آموزش های ضمن خدمت برای 140 پژوهش خود نا کافی بودن دستمزد داوران و تفاوت زیاد آن با
- 97 داوران و توسط اتحادیه داوران و جامعه داور FAMOA در 141 دستمزد بازیکنان را علت این امر می دانند آنها اعلام می کنند
- 98 طول سال برگزار می شود اما در ایران پیش از شروع فصل 142 که دستمزد داوران فوتبال انگلیس نسبت به داوران ایران چهار
- 99 مسابقات یا در نیم فصل، برای داوران در سطح لیگ یک و 143 برابر بیشتر است و نبود اتحادیه داوران باعث پایین بودن حق
- 100 لیگ برتر انجام می گیرد. همه این دلایل نشان دهنده ضعف 144 داور داوران برای هر مسابقه می باشد. همچنین داوران
- 101 در مولفه آموزشی است که خود این عامل در اشتباهات داوران 145 انگلیس تحت پوشش بیمه حوادث ورزشی، بیمه شخصی و
- 102 تاثیر بسزایی دارد. باتوجه به بررسی های زیاد محقق در 146 بیمه مکمل میباشند و این درحالی است که داوران ایران هیچ
- 103 پژوهش های موجود در این زمینه هیچ نتیجه ناهمسویی مبنی 147 یک از این بیمه ها را ندارند و تحت پوشش هیچ بیمه ای بجز
- 104 بر بی تاثیر بودن مولفه آموزشی بر اشتباهات داوران وجود 148 بیمه ورزشی نیستند. از طرف دیگر نتایج این پژوهش با
- 105 نداشت که این موضوع متاسفانه بیانگر بی توجهی مسئولین 149 پژوهش بویلات و همکاران (۳) ناهمسو است. او در پژوهش
- 106 ودست اندرکاران در این زمینه مهم می باشد که در طی 150 خود به این نتیجه رسید که رفاه اجتماعی دلیل مناسبی برای
- 107 سالیان گذشته این موضوع همیشه به عنوان یکی از عوامل 151 عملکرد ضعیف برخی داوران نیست. و این ناهمسویی می
- 108 اصلی در اشتباهات داور برشمرده شده ولی هنوز به دلایل 152 توانند به دلیل وضعیت مطلوب مالی و اجتماعی داوران لیگ
- 109 نامشخصی که برای محقق نیز پوشیده است راهکاری برای 153 انگلیس باشد.
- 110 بهبود آموزش داور ارائه نشده است. 154 نتایج پژوهش در مورد مولفه ای محیطی نشان داد این عامل بر
- 111 در بخش دیگر نتایج پژوهش نشان داد که، مولفه ای مدیریتی 155 اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال ایران تاثیرگذار
- 112 یکی از عوامل تاثیرگذار بر اشتباهات داوران لیگ یک و لیگ 156 نمی باشد، که با پژوهش نویل و ویلیامز (۲۱) همسو است. وی
- 113 برتر فوتبال ایران می باشد. در همین ارتباط رضای نژاد و 157 بر اساس نتایج پژوهش خود بیان می کند، بیشتر داوران
- 114 همکاران (۱۳۹۳) عقیده دارند که مدیریت، عوامل و 158 معتقدند که بازی های خانگی تیم ها تاثیری بر قضاوت آنها
- 115 راهکارهای مربوط به آن جزء لاینفک همه برنامه ها در تمام 159 نداشته و فقط از دیدگاه سه داور بازی خانگی تیم ها بر
- 116 زمینه های زندگی اجتماعی انسانهاست و با بی توجهی به آن در 160 قضاوت آنها اثر می گذارد. اگر چه در پژوهش حاضر نتیجه
- 117 زندگی روزمره یکی از اصلی ترین عوامل رشد و تعالی، اجتماع 161 نشان داد که عوامل محیطی بر قضاوت داوران اثر گذار نیست
- 118 و انسان ها نادیده گرفته می شود (۲۵). این موضوع در ورزش 162 اما با بررسی رقابتهای مختلف می تواند دید که عوامل
- 119 به خصوص فوتبال نیز صادق است. این نتایج، با پژوهش های 163 محیطی اثر گذار هستند اما داوران حاضر به ایراد آن نیستند و
- 120 کاظمی و همکاران، عبدی و همکاران، پناهی و سلیمان نژاد 164 بدلیل اینکه اگر این ایراد وارد باشد مستقیم متوجه خود داور
- 121 (۱۲، ۱، ۲۲) همسو می باشد. از علل احتمالی همسویی 165 بوده و هیچ توجیهی برای رد کردن این مسوولیت از خود
- 122 پژوهش های فوق با این نتایج، می توان به اتفاق نظر محققان 166 ندارند. از طرف دیگر نتایج این پژوهش با پژوهش های
- 123 بالا به این مطلب که وجود فناوری های نوین ارتباطی در 167 داوسون و دبسون، سوتر و کوچر و رفیعی و همکاران (۵، ۲۸)،
- 124 داور می تواند باعث کاهش اشتباهات داور در فوتبال 168 (۲۳) ناهمسواست. آنها در پژوهش های خود به این نتیجه

- 169 رسیدند که تعصب داوران به تیمهای میزبان بر تصمیمات آنها
- 170 اثر میگذارد آنها در اعلام ضربه پنالتی برای تیم مهمان احتیاط
- 171 بیشتری میکنند، در حالیکه تمایل بیشتری برای اعلام پنالتی
- 172 برای تیمهای میزبان دارند و در ضمن نشان دادند زمانی که
- 173 داوران مجبور به استفاده از کارتهای زرد و قرمز هستند بیشتر
- 174 به نفع تیمهای میزبان عمل میکنند. همچنین آنها نشان دادند
- 175 که ملیت نیز عامل اثرگذار دیگر در تصمیمات داوران است. این
- 176 پژوهش در محیطهای ورزشی بین المللی انجام شد هر چند
- 177 که در لیگهای فوتبال در محیطهای ملی نیز نقش تعیین
- 178 کننده ای در اخذ تصمیمات داوران دارد. همهی این موارد
- 179 نشان دهنده تاثیر عوامل محیطی بر اشتباهات داوران است. از
- 180 دلایل ناهمسویی پژوهشات فوق می توان به موارد زیر اشاره
- 181 نمود که تمام پژوهشات ناهمسو در خارج از کشور بوده و شاید
- 182 عوامل فرهنگی و اجتماعی از جمله مواردی مانند نژاد پرستی
- 183 گرایشات قومی و ... در آن تاثیر گذار باشد ولی این موارد در
- 184 کشور ما بدلیل آموزه های دینی و فرهنگی اصلا مطرح نبوده
- 185 و قضاوت داوران مصداق کامل همه ایران سرای من است را
- 186 دارد.
- 187 نهایتا در این پژوهش از آزمون آنالیز واریانس مکرر برای
- 188 مقایسه و رتبه بندی عوامل مؤثر شناسایی شده بر اشتباهات
- 189 داوران لیگ یک و لیگ برتر فوتبال ایران استفاده شد. در
- 190 مقایسه یافته های پژوهش حاضر با ادبیات پژوهش باید خاطر
- 191 نشان کرد که نتایج پژوهش حاضر با پژوهش رفیعی و
- 192 همکاران و پناهی و سلیمان نژاد (۲۳، ۲۲) همسو بود. آنها
- 193 در نتایج خود مولفه مدیریتی را جزء اولین مولفه های تاثیر گذار
- 194 بر اشتباهات داوران فوتبال معرفی کرده بوند. این مسئله نشان
- 195 دهنده جایگاه مهم مدیریت در تمام زمینه های زندگی، جامعه
- 196 و ورزش است بطوری که اگر دقت کرده باشید تمام مولفه
- 197 های مورد بررسی به گونه ای به مدیران ختم می شود و اگر
- 198 ما مسائل مدیریتی را رعایت کنیم می توانیم تا حد زیادی بر
- 199 مشکلات ناشی از دیگر عوامل نیز فائق آییم. از طرفی نتایج
- 200 پژوهش فوق با پژوهش نظریان و همکاران (۲۰) ناهمسو
- 201 است. آنها در پژوهش خود مولفه محیطی را به عنوان
- 202 مهمترین عامل تاثیر گذار بر اشتباهات داوران فوتبال بیان
- 203 کرده است. و عوامل تجربی و فردی را در جایگاه های بعدی
- 204 قرار داد. از دلایل ناهمسویی پژوهش می توان به نمونه آماری
- 205 آن اشاره کرد که تنها به ۲۳ نفر از داوران ملی اکتفا نموده
- 206 است. باید خاطر نشان کرد که در پژوهشاتی که بصورت کلی
- 207 و در سطح کشوری انجام می شوند باید به جامعه و نمونه
- 208 گیری توجه بسیار شود زیرا که نتایج اینگونه پژوهشات مورد
- 209 توجه اکثر دانش پژوهان، محققان و مسئولین قرار میگیرند.
- 210 نتایج پژوهش حاضر به بررسی عوامل موثر در اشتباهات
- 211 داورى پرداخته، و این عوامل را به تفکیک اهمیت از دید آنها
- 212 نشان داد. با وجود این نتایج ضروری است که فدراسیون
- 213 فوتبال و در راس آن، کمیته داوران نسبت به کنترل عوامل
- 214 موثر بر اشتباهات از دید داوران برنامه ریزی های لازم را انجام
- 215 داده و به آنها عمل کند. شاید ابتدایی ترین کار و در عین حال
- 216 مهمترین اقدام تجدید نظر در شکل و ساختار کمیته داوران
- 217 باشد. ساختاری که از لحاظ تفکیک نیروی انسانی پتانسیل
- 218 لازم جهت حمایت همه جانبه از داوران فوتبال کشور را داشته
- 219 باشد که این مساله نیازمند مدیریتی قوی و در عین حال با
- 220 دانش و بروز است. از سوی دیگر، با توجه به اهمیت نقش
- 221 داوران در سرنوشت تیمهایی که برای رسیدن به قهرمانی
- 222 هزینه های هنگفتی را متحمل شده اند، شایسته است تدابیر
- 223 بنیادین و مهمی در مورد کاهش نقش عوامل موثر بر
- 224 اشتباهات در قضاوت آنها اندیشیده شود. بنابراین با بررسی
- 225 موشکافانه عوامل مؤثر بر اشتباهات قضاوت داوران در شرایط
- 226 مختلف، میتوان میزان تأثیر گذاری این عوامل را بر تصمیم
- 227 داوران به حداقل رساند. از طرفی، ضروری است که در مراحل
- 228 آموزش داوران، با بهره گیری از روشهای مدرن و مهیا نمودن
- 229 شرایطی متناسب و مشابه با شرایط مسابقات، چگونگی اتخاذ
- 230 تصمیمات صحیح تر و مصمم تر را به آنها آموزش داد تا بتوان
- 231 میزان تصمیمات نادرست داوران را در مسابقات کاهش داد.
- 232 همچنین طبق نتایج پژوهش حاضر میتوان، با فرهنگ سازی
- 233 مناسب در بین هواداران، بازیکنان و مربیان؛ الگوبرداری از
- 234 ساختار کمیته داوران کشورهای پیشرفته در این زمینه همچون
- 235 کشور انگلستان؛ ایجاد یک سیستم رایانهای به منظور نمره-
- 236 دهی و چیدمان برای تشویق و تنبه به حق داوران؛ پرداخت
- 237 حقوق ثابت و بیمه کردن داوران، چیدمان صحیح داوران بر
- 238 اساس سابقه قضاوت و حساسیت بازی؛ می توان در حد امکان
- 239 عوامل بازدارنده موثر بر نحوه قضاوت داوران را کنترل نمود و
- 240 آمار اشتباه داوران در مسابقات مختلف را به حداقل رساند.
- 241 در نهایت باید عنوان کرد که این پژوهش از دیدگاه
- 242 داوران به عنوان یکی از گروه های صاحب رای و درگیر
- 243 در نتایج مسابقات فوتبال انجام شده است. بنابراین
- 244 پیشنهاد می شود که این پژوهش از منظر دیگر گروه ها
- 245 مانند بازیکنان و مربیان، تماشاچیان، رسانه ها و مفسران
- 246 ورزشی، مدیران و مسئولین تیم ها و دیگر گروه های
- 247 ذینفع) برای دستیابی به نتایج همه جانبه تر انجام شود.

References

- 1- Abdi H, Jalali Farahani M, Sajjadi. N. "A Comparative utudy of Footaall Referee atatus in Iran nnd nnglnd". Sport Management Journal, 2010; 4: 119-135. (In Persian)

- 2- Ahmadi A, Mohammad Zadeh H. "Determining the Sources of Stress of Iranian Professional Referees". *Olympic Games Quarterly*, 2008; 45(17), 47-55. (In Persian)
- 3- Boillat, Camille, Raffaele Poli, and David Rodrigues. "Governance models across football associations and leagues". Editions CIES, 2014.
- 4- Castanga C, Abt G, & Dottavio S. "Physiological aspects of soccer refereeing performance and training", *Sports Medicine*, 2007; 37(7), 625-646.
- 5- Dawson P, & Dobson S. "The influence of social pressure and nationality on individual decisions: Evidence from the behaviour of referees". *Journal of Economic Psychology*, 2010; 31: 181-191.
- 6- Gazme. J. "The relationship between self-efficacy and degradation in soccer, basketball, volleyball and table tennis players in Golestan province." Master's Thesis. Faculty of Engineering and Management", Shahrood University of Technology, Shahrood, 2013; 1-20. (In Persian)
- 7- Honari, Habib, and Ahmad Mahmoudi. "Explaining the quantitative pattern of influential factors to lead corruption in Iran's football industry." *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2019; 6(2), 145-163.
- 8- Ivankovich. B. "Analysis of the Football Status in Iran" from the series of articles presented at the first Tehran Science and Football Seminar, 2003.
- 9- Jones mv, pull gc, Erskine j. "The impact of team's aggregate reputation on the decisions of association football referees". *Journal of sport science*, 2002; 20(12), 991-1000.
- 10- Karakus S, Caglayan HS, & Pepe H. Evaluation of the factors that affect performances of active football referees in Turkey. *African Journal of Business Management*, 2011; 5(20), 8215.
- 11- Kashef M. "Investigating the status of general exercise in Iran and the recommendation for its development". *Articles of the Fourth National Conference on Physical Education and Sport Science*, 2001; 87-86. (In Persian)
- 12- Kazemi M, Hamidi M, Soleimani H. "Identifying the Fields of Innovation in the Football Industry". *Journal of Management and Development of Sport*, spring and summer, 2012; 1(2), 55-64. (In Persian)
- 13- Lane AM, Nevil A, Ahmad N, & Balmer N. "Soccer referee decision – making: Shall I Blow the whistle?" *Journal of sport Sciences and Medicine*, 2006; (5)2, 243- 253.
- 14- Lidbom PP, & Priks M. "Behavior under social pressure: Empty Italian stadiums and referee bias". CESifo working paper, 2007; 1960. Available from: <http://www.CESifo-group.de>
- 15- Mahdih Z. "Prioritizing factors affecting decisions (mistakes) by referees in the Women's Football Premier League based on Analytical Hierarchy Process (AHP)." Master's thesis, Payam Noor University, Faculty of Literature and Humanities, Department of Physical Education and Sport Sciences, 2012; 1-20. (In Persian)
- 16- Mazandarani M, Nouri A, Moghadam A, & Hejazi M. "The relationship between stress and general health of the judges of the Islamic Republic of Iran Football League". *The First National Conference on New Academic Achievements in the Development of Sport and Physical Education*. Gorgan, Islamic Azad University of Gorgan Branch, 2011; 11. (In Persian)
- 17- Mirdar Sh, Gharakhanlou R, Mabhutmoghaddam T, Sadegh poor B. "Study of the amount of work and some physiological indices of elite football judges of Iran". *Journal of Olympic Games*, 2010; 18(3), 79-69. (In Persian)
- 18- Mirjamali E, Ramzaninezhad R, Rahmaninia F, & Reihani M. "A Study of Sources of Stress in International and National Referees of Soccer, Volleyball, Basketball and Handball in Iran". *World Journal of Sport Sciences*, 2012; 6 (4), 347-354. (In Persian)
- 19- Motahari M, Shahlaie Bagheri J, Ghafouri F, Honari H. "Comparison of Football Referees' Degradation Based on Their Degrees and Refereeing Positions". *6th National Conference of Iranian Students of Physical Education and Sport*, Tehran, Institute of Physical Education and Sport Sciences, 2011; 1-11. (In Persian)
- 20- Nazarian A, Rahnema N, Daneshju A, Sadeghipour H, Ashoori H, & Nazari A. "Factors Affecting Judges of the Iranian Football Championship". *Journal of Research in Sport Sciences*, 2011; 9: 193-204. (In Persian)
- 21- Neville F, Williams A. "The influence of crowd noise and experience upon refereeing decisions in football", *Psychology of Sport and Exercise*, 2002; 3(4), 261-272.
- 22- Panahi B, Suleiman Nejad, M. Factors Influencing the Referees' Decisions of the Iranian Football Premier League, *Fourth National Conference on Sport Science and Physical Education*, Tehran, Iran: Association for the Promotion of Fundamental Sciences and Technologies, 2018.
- 23- Rafiee O, Alidust E, Jafari A. "The Effective Inhibiting Factors of Decision making in Iranian soccer referees". *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 2018; 14(27), 155-166. (In Persian)

- 24- Ramezani Nejad R, Shafiee SH, Rasooli R, Loghmani M. "Relationship between Job Characteristics and Satisfaction among Iranian Soccer Referees: The Mediate Role of Professional Commitment", Journal of Applied Research of Sport Management, 2017; 6(21), 21-32. (In Persian)
- 25- Ramezani Nejad R, Loghmani M, Poursolantani Zarandi H. "Comparinon of Job Qaalificatioss of Iranian Football Referees". Journal of Applied Research in Sport Management, 2015; 2(4), 55-66. (In Persian)
- 26- Salari karizmeh H, Esmaeel A, Mirdar Harijani SH. "Time Motion Aaalssis of Irnninn Elite coccer Rfferees during Actual Match Plyy". Journal of Applied Exercise Physiology, 2014; 17: 43-52. (In Persian)
- 27- SayfollahPour P. A Consideration of the Factors Influencing Soccer Referees' Judgment? An Overview. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 2013; 3(5), 678.
- 28- Sutter M, & Kocher MG. "Favoritism of agents - The case of referees' home bias". Journal of Economic Psychology, 2004; 25: 461-69.
- 29- Zarif M, Naderian Jahromi M, Soltan Hosseini, M. "Fiee-dimensional description of the problems of the IrePP PIPmier aaa gee referees". Sports Management Journal, 2016; 31: 121-136. (In Persian)

